

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Romssa ja Finnmárkku stáhtahálddašeaddji
Tromssan ja Finmarkun staatinhallittija

Vår dato:

12.06.2023

Vår referanse

2023/4527

Deres dato:

Deres referanse

2023/900

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148, dep
0030 OSLO

Telefonnummer til saksbehandler

Ellen Margrethe Oskal, 77642183

Uttalelse til programforslag for strategisk konsekvensutredning av nye områder til fornybar energiproduksjon til havs

Statsforvalteren i Troms og Finnmark viser til forslag til program for strategisk konsekvensutredning av nye områder til fornybar energiproduksjon til havs sendt på offentlig høring av Olje- og energidepartementet. Det strategisk program for konsekvensutredning omtaler 18 havvindområder hvorav 4 områder; Nordavind A, B, C og D, ligger utenfor kysten av Troms og Finnmark. Departementet har bedt om innspill innen 12. juni 2023.

Konsekvenser for fugl

Sensitivitetsindeks for sjøfugl

I [høringsforslag](#) vises det til en "havvinds spesifikk sensitivitetsindeks for sjøfugl" som skal legges til grunn for konsekvensutredning av de utpekte havvindområdene. Indeksen baserer seg på en NINA-rapport av Per Fauchald hvor en har benyttet Seapop-prosjektets seatrack-data for å beregne hvor det er høyest tetthet av sjøfugl i hekkesesong. Rapporten konkluderer med at det er størst *tetthetsavhengig* konflikt innen 100km fra hekkekolonier på land. Dette er imidlertid et grovt estimat og det vil være store variasjoner bl.a. mellom år og årstider, noe data fra Seapop-prosjektet viser.

Det er imidlertid flere forhold enn tetthet i hekkesesong som må vurderes for å identifisere konflikt med sjøfugl. Om høsten og vinteren er hele det sørlige Barentshavet i bruk av sjøfugl fra hekkebestander fra hele det nordlige Atlanteren og Barentsregionen. Selv om tettheten er lavere høst/vinter enn i hekkesesong vil etablering av Nordavind A, B, C og D kunne få negative konsekvenser på bestandsnivå. Dette tar ikke modellen høyde for.

Bruk av Barentshavet høst/vinter

Hele 90 % av den norske hekkebestanden av sjøfuglarter hekker fra Lofoten (Fra Røst, Sklinna mv. i sør til Hornøya i nord-øst) og nordover. Om høsten kommer sjøfugl fra hekkebestander i hele Norge og resten av Nord-Atlanteren til det sørlige Barentshavet for å beite/overvintre.

Utredningsområdene Nordavind A, B, C, D har derfor stort potensiale for konflikt med sjøfuglbestander fra hele Nord-Atlanteren, noe som må vies særlig vekt i det videre arbeidet med utredninger av havvind her.

Om lag 80 % av sjøfugl i Norge vil bli berørt av havvind i Barentshavet.

Effekt av arealbeslag og unnvikelse

Sensitivitetsindeksen tar ikke høyde for effekten av å beslaglegge områder til havvind som i gitte tider av året kan være viktige for enkelte sjøfuglbestander. Studier har vist at næringsøk for enkelte arter foregår i svært konsentrerte områder. Om vinteren prøver sjøfuglene som oppholder seg i åpent hav å holde et lavt aktivitetsnivå for å begrense energiforbruket. De er dermed sårbare for forhøyet stressnivå (energikrevende). Eksempelvis er lomvi vist å være sårbar for stress.

Kollisjon

Sensitivitetsindeksen fokuserer på sannsynlighet for kollisjon som en funksjon av tetthet i den perioden sjøfuglene opptrer i høyest tetthet, altså i hekkesesong.

Klimaeffekt

Sensitivitetsindeksen tar ikke høyde for klimaeffekter på sjøfuglbestandene. Per i dag vet vi ikke nok om hvilke effekter klimaendringene vil få for ulike sjøfuglarter, eksempelvis som følge av endret byttedyrsammensetning. Sør for 70 grader nord er det påvist negative klimaeffekter på hekkesuksess hos flere sjøfuglbestander. Eksempelvis hekkekolonien på Røst som har vært i dramatisk tilbakegang, bl.a. som følge av at fiskeyngel ikke driver forbi fuglefjellet lenger, men nå driver forbi hekkekoloniene Sørfugløya og Nordfugløya i Troms. Nord for 70 grader ser klimaeffektene på hekkesuksess per nå ikke ut til å ha slått ut, men dette vil kunne endre seg. Generelt ser det ut til at tyngdepunktet for sjøfugl flytter seg nordover og at de sørlige, atlantiske, artene gjør det bra på de nordlige øyene, mens de nordlige, arktiske artene gjør det dårligere.

Migrerende arter

Vannfugl har ikke vært en del av sensitivitetsanalysen og har ikke vært del av leveransen fra NINA til kunnskapsgrunnlaget. Dette er en svakhet ved den metodiske tilnærmingen i høringsforslaget som ensidig fokuserer på sjøfugl.

Vannfuglbestander som hekker i Arktis kan bli berørt av utpekte havvindområder. Selv om de fleste arter trekker langs land, må de også trekke over store åpne havområder. Eksempelvis trekker polarsnipe i flere hundetusentall fra Norge (bl.a. flere titalls tusen fra rasteområder i Porsangerfjorden og Sværholdthavøya) til Grønland og Nord-Canada. Et annet eksempel er arter som trekker gjennom det sørlige Barentshavet på vei til hekkeområder på Novaja Semlja i Russland.

Det sørlige Barentshavet brukes av arter fra hekkekolonier i hele Nord-Atlanteren. For flere av disse bestandene finnes det lite eller ingen data (i liten grad merka med GPS eller lysloggere), eksempelvis havsule, alke, stormsvale mv.

For sjøfugl- og vannfuglartene som er hjemmehørende i andre land enn Norge må havvind vurderes etter Bonn-konvensjonen om migrerende arter og Espoo-konvensjonen om grenseoverskridende miljøvirkninger jf. Konsekvensutredningsforskriften kapittel 8. Dette er ikke synliggjort i strategisk program for konsekvensutredning av havvind.

Med hilsen

Hans Kristian Rønningen
Seksjonsleder plan

Ellen Margrethe Oskal
seniorrådgiver plan

Dokumentet er elektronisk godkjent